

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szer-
vezetőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 77 sz.

1936 március 18.

Szerda

Franciaország nem akar Hitlerrel tárgyalni

Elfogadhatatlan feltételekhez köti Németország a Népszövetség tanácsülésén való részvételt

London, március 16.

A Népszövetség tanácsának szombati ülésén tudvalevőleg Flandin francia külügy miniszter és Van Zeeland belga miniszterelnök panasziratának ismertetése után a folytatolagos ülést hétfőre halasztották azzal, hogy közben hivatalosan is meghívják Németországot a tanács ülésére.

Amint a vasárnap a késő éjszakai órákban érkezett jelentés közli, a német kormány választ a Népszövetség meghívására vasárnap este 7 órakor adta át a londoni német nagykövetség Avenol főtitkárának. A válasz német nyelven a következőket tartalmazza:

„A német kormány két feltétel teljesítése esetén hajlandó a Népszövetség tanácsülésére képviselőjét kiküldeni: 1. Németország egyenlő jogokat élvez 2. Hitler kancellár javaslatait en bloc elfogadják (Hitler javaslatai a következők voltak: 1. Németország jogegyenlőségének és felségjogainak elismerése 2. 25 éves megnemtanadási szerződés Franciaországgal, Belgiummal és Hollandiával 3. Légügyi egyezmény Angliával és Franciaországgal 4. Németország visszavonása a Népszövetségből azzal, hogy az alapokmányt elválasztják a versaillesi békeszerződéstől 5. A gyarmati kérdés alkalmas időben való rendezése.

Németország válasza a Népszövetség meghívására vegyes érzelmeket keltett Londonban és Párisban egyaránt. Mindenesetre nagy feltűnést keltett, hogy amíg a diplomácia nyelve elfogadottan a francia, addig a német választ német nyelven írták meg.

A német válasz kijelenti, hogy Németország hajlandó elfogadni a meghívást és képviseltetni magát a londoni népszövetségi gyűlésen, ha egyrészt azon egyenlő jogokat élvez a többi államokkal, másodsorban pedig Hitler előzőleg tett javaslatait teljes egészükben elfogadják. Rámutat a választó arra, hogy Németország a locarnoi egyezmény felmondásával és a Rajna-öv megszállásával nemcsak felségjogait gyakorolta, hanem ezzel egyidejűleg gyakorlati javaslatokat is tett a béke érdekében. Ennélfogva Németország csak abban az esetben vehet részt a gyűlésen, ha hatalmak a locarnoi egyezmény felmondásának tárgya-

lásával egyidejűleg hajlandók ezeket a javaslatokat is tárgyalás alá venni.

Az angol kormány tagjai hétfőn délelőtti minisztertanácsra ültek össze, hogy döntsenek a német válaszcjegyzék ügyében.

Flandin: nem azért jöttem Londonba, hogy Németországgal tárgyaljak

Flandin francia külügyminiszter tegnap nyilatkozott az újságírók előtt és a következőket mondotta:

— Még nem ismerem a német válaszcjegyzék teljes szövegét, de tudom, hogy az két részből áll. Annyit kijelenthetek már most, hogy

a szerződésértésem az új javaslatokkal való tárgyalása elfogadhatatlan.

— Nem azért jöttem Londonba, — folytatta nyilatkozatát a francia külügyminiszter — hogy Németországgal tárgyaljak, hanem, hogy megállapítsam a szerződésességét. Ha más szándékaim lennének, úgy visszatérnék

Beavatott körök véleménye szerint, ha az első feltétel elfogadása még nem is látszik teljesen lehetetlennek, de a második feltételről — Hitler „békejavaslatainak“ letárgyalásáról — szó sem lehet.

Párisba, sőt arról is lemondanék, hogy Franciaországot a Népszövetség ülésén képviseljem.

Flandin nyilatkozata nagy feltűnést keltett. Ezt az álláspontot egyébként az angol és belga politikusok is osztják s így bár Hitler elfogadta a Népszövetség meghívását mégis biztosra vehető, hogy Németország nem képviselteti magát a Népszövetség ülésén.

A Népszövetség tanácsa egyébként hétfőn délelőtti 11 órakor zárt ülést tartott, amelynek anyagáról és eredményéről a sajtónak semmiféle felvilágosítást nem adtak.

Franciaország készen áll a Népszövetségből való kilépésre

Páris, március 16.

A francia sajtó rezignált hangon állapítja meg, hogy az elmúlt 24 óra nem hozott enyhülést, a francia és angol álláspontok között sem észlelhető a megkívánt közeledés. Annyi bizonyos — írják a lapok — hogy Franciaország szilárdan kitart eredeti álláspontja mellett, ragaszkodik ahhoz, hogy Németország felmondása alapján a többi aláíró hatalmak tekintsék továbbra is érvényben levőnek a szerződést. Ragaszkodik Franciaország a pénzügyi és gazdasági megtorlásokhoz, valamint ahhoz, hogy Németország vonja vissza csapatait a Rajna övéből. Ha ezeket a követeléseket a többi hatalmak nem támogatják, Franciaország szilárd elhatározása, hogy kilép a Népszövetségből.

Gamelin tábornok, a francia nagyvezérkar főnöke tegnap Strassbourgban volt, ahol a Francia Emlékbizottság közgyűlésén tartott beszédet. Többek között a következőket mondotta:

— Sem természetünk, sem hagyományaink nem olyanok, hogy bármikor kihívók lettünk volna. Egyetlen francia ember sem tartozhatik azonban ama gyávák közé, akikről Larouche foucault azt mondotta: Inkább hagyják magukat leölni, csak hogy védekezniök ne kelljen.

— Tudatában vagyunk erőinknek és tudjuk azt is, hogy hazánk csak közös erőnyek s közös áldozatok árán válhatott oly nagyvá, mint amilyen ma.

A husvéti nagy tombola 17. száma

Erdély zsidóságának osztatlan részvéte nyilvánult meg a tragikus elhunyt Fuchs Benjámín főrabbi temetésén

Oradea, március 16.

Reggeli kiadásunkban jelentettük már, hogy Fuchs Benjamin, az oradeai orth. izr. hitközség főrabbija tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. A főrabbi vasárnap délelőtt a Kereskedelmi Csarnok nagyeremében megtartott vallási gyűlésen vett részt és amikor megnyitó beszédét mondotta, hirtelen rosszullet fogta el. Mire segítségére siettek, már nem volt benne élet. Az orvosok megállapították, hogy szívszélhűdés okozta halálát.

Fuchs Benjamin 58 éves volt és 1917-ben választották meg az oradeai orthodox izraelita hitközség főrabbiává. Előzőleg Brasovban, majd Baia Mare-n volt rabbi és Oradeán édesapja, az Európaszerte ismert nevű Fuchs Mór örökébe lépett. 19 éves itteni működése alatt hervadhatatlan érdemeket szerzett, számos zsidó kultur- és közintézmény alapítása fűződik nevéhez.

A hitközség előjárósága vasárnap délután ülést tartott, amelyen megbeszélték a temetés módjait, majd este 7 órakor rendkívüli gyászközségi ülést hívtak egybe, amelyen kegyelettel emlékeztek meg az elhunyt kiváló érdemeiről. A temetésre táviratilag hívták meg Erdély összes rabbijait, köztük a turdai, targu-muresi, satu-marei, careii, baia-marei, halmeui, simleul-silvaniei és marghitai rabbikat, de meghívót küldöttek a budapesti, debreceni, pozsonyi és más külföldi hitközségekhez is.

A főrabbi halálhírére egész Erdélyben nagy megdöbbenéssel fogadta a zsidóság, amely egyik szellemi vezetőjének tartotta Fuchs Benjámint.

Hétfő délután 2 órakor kezdődött az egyszerűségében is komor gyászszertartás a Fuchs Mór uccai orthodox templom udvarán, amely valósággal feketéllett az ezrekre menő tömegtől. Az erdélyi hitközségek legnagyobb része képviseltette magát a temetésen, sokan pedig táviratilag fejezték ki részvétüket a gyászoló család és a hitközség előtt. Az első beszédet a koporsó fölött Klein Jakab halmeui rabbi mondotta, utána Weisz Farkas, az elhunyt veje beszélt. De ezenkívül számos szónoklat hangzott el a temetésen, amelyen a helyi hatóságok és a többi hitfelekezetek is képviseltették magukat.

A gyászbeszédek elhangzása után a sok ezerre menő közönség mély részvéte mellett kísérték az elhunyt főrabbit utolsó útjára a velentai orth. izr. temetőben levő díszsírhelyére, ahol Riff Emánuel főkantort megrázó gyásznéke mellett helyezték az elhunyt örök nyugalomra.

A főrabbi örökének betöltéséről még nem történt intézkedés. Egyes verziók szerint Klein Jakab halmeui rabbit választják meg utódául, mások szerint vejét, Weisz Farkast fogják a főrabbiságra jelölni. A legvalószínűbb, hogy Fuchs Benjámín örökét egyelőre nem töltik be.

Ne fesse a haját!

Hajfestés nélkül a haj vissza-kapja eredeti színét. **FLOREAL** haj-regenerator használatával. Nem tartalmaz semminemű festékanyagot. — A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, melynek fogva az ősz haj rövid időn belül visszaválik eredeti színét és egészségét. — Ezenkívül erősíti a haj gyökerét s ellenállhatóbba teszi — sőt segíti a haj növekedését és szaporodását **1 üveg ára 60 lei.**

FLOREAL HAJ-REGENERATOR

Vezérképviselet: **Pap Drogueria** Oradea, B-dul Regele Ferdinand 9 szám. Naponta postai szétküldés

Beszámíthatatlan állapotban 40 ezer lejt lopott -- felmentették

Az ellopott pénzt a kertben szórta szét, aztán nyugodtan lefeküdt aludni

Timisoara, március 16.

Rosenzweig Katalin 42 éves grabati asszony a múlt évben behatolt egyik szomszédja lakásába, ahonnan 40.000 lejt lopott. — Alig ért azonban vissza saját házának kertjébe, felbontotta a gondosan becsomagolt pénzesköteget és annak tartalmát szétszórta a kertben, majd nyugodtan bemért a házba és lefeküdt. A pénzt másnap nagyrészt hiánytalanul megtalálták a kertben, az asszonyt pedig lopás miatt letartóztatták. A különös ügyet tegnap tárgyalta a törvényszék. Hiottu János védő bemutatott egy orvosi bizonyítványt, amelyben szakértők tanúsítják, hogy Rosenzweig Katalin a lopás elkövetése idején teljesen beszámíthatatlan volt és ezért nem lehet a törvény szigora szerint felelősségre vonni. Kihallgatták a vádlott nőt is, aki semmire sem emlékezett és ártatlanságát hangoztatta. — Vascan Demeter dr. törvényszéki orvosszakértő és Wachsmann Albin dr. ideg orvos kihallgatása után a védő megemlítette, hogy a vádlott nő 50 hold föld és értékes ház tulajdonosa s így nem lehet feltételezni róla a lopási szándékot.

Az egybehangzó vélemények alapján a törvényszék felmentette Rosenzweig Katalint.

lint a lopás vádjára alól. Anastasiu ügyész is megnyugodott az ítéletben, amely jogerőre emelkedett.

Olasz offenzíva Abessziniában

Erdekes felvétel a Tembien-fensíkon megvívott ötnapos ütközetéről.

Kivágandó és összegyűjtendő

17

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet az új husvéfi tombolán

március 1—március 30

Sikertelen merénylet a spanyol Lenin ellen

Madrid, március 16.

A spanyol szocialista párt parlamenti csoportjának elnöke Largo Caballero ismert nevű munkásvezért, a „spanyol Lenint” választották meg. A választás után jobboldali elemek merényletet kíséreltek meg Largo Caballero ellen, ami azonban nem sikerült.

Szénből - szappan

Berlin, március 16.

A német vegyészeti ipar fáradhatatlan azoknak a pótlóanyagoknak keresésében, amelyekkel külföldi nyersanyagokat helyettesíteni lehet. A már eddig elért, sokszor csodálatos sikerekhez csatlakozik most az Imhausen-Troschke féle eljárás, amely barnaszénből szintetikus uton zsírsavat állít elő. Ezt az így nyert szintetikus zsírsavat szappangyártásnál akarják felhasználni, hogy pótolják az állati zsíradékot, amelyet nagyrészt importálnak.

Újabb letartóztatások a baia-marei postalópás ügyében

Baia Mare, március 16.

Halas Joan vizsgálóbíró Baia Marára érkezett, ahol a 220.000 lejes postalópás ügyében folytat kihallgatásokat. A nyomozás ugyanis új irányba terelődött és a postán kívülálló embereket gyanúsítanak a lopással. Több személyt vettek őrizetbe és ezeknek a kihallgatása most van folyamatban.

SIESTA SZANATORIUM Budapest, I. Ráth György u. 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészeti, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen. — Kémiai és mikroszkopiai laboratórium. — Elektrokardiograph (szívvizsgáló). — Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék. — Enterocleaner (bélfürdő). — Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás! 9700 négyszögöles park! Olcsó árak!

Mire terjesztik ki a repülő-bélyegkötelezettséget?

Az adás-vételi szerződések után egy ezrelék illetéket kell fizetni

Bucuresti, március 16.

A légügyi minisztérium a hadirepülőgépek beszerzési alapja javára a következő új illetékeket, illetve bélyegeket létesítette: minden üveg belföldi pezsgő után 10 lej, külföldi pezsgő után 50 lej, belföldi likőr minden fellyterje után 10 lej, külföldi után 20 lej, a klubok, kaszinók vagy egyéb elneve-

zésű olyan helyiségek, amelyben gépjáratot vagy bármilyen szerencsejátékot üznek esténként 1000 lej bírósi polgári követelések idézése után 10.000 lej értékig 2 lej, 50.000 lejig 3 lej, 200.000 lejig 4 lej, azonfelül pedig 10 lej, adásvételi szerződéseknek pedig az illeték és érték egy ezrelékét teszi ki.

Felmentették a turdai osztálymérnökség bűnperének 36 vádlottját

Mindössze két vádlottat ítéltek el

Turda, március 16.

A turdai törvényszék többnapos tárgyalás után szombaton délelőtt hirdetett ítéletet a vasuti osztályfőnökség bűnperében. — Az ítélet kihirdetése előtt az ügyész hosszabb vádbeszédet tartott és a 38 vádlott közül 33 vádlott ellen elejtette a sikasztás vádját.

A bíróság rövid tanácskozás után 36 vádlottat bizonyítékok hiányában felmentett.

A másik két vádlottat, Tar Béla osztálymérnökségi tisztviselőt 7 havi fogházra

és 3 évi hivatalvesztésre, Bugnár Sándor tisztviselőt pedig 2 évi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélték. A vasut kártérítési igényeit a törvényszék polgári utasította. Az ügyész 33 vádlott felmentésében meg nyugodott. Gázsa, Szabó és Lup felmentése ellen pedig a cluji táblához fellebbezett.

Ugyancsak megfellebbezték az ítéletet Tar Béla és Bugnár Sándor is.

A vádlottak túlnyomó részének felmentése nagy megnyugvást keltett.

Álmában lőtte agyon férjét a chisineui asszony

A vádtanács is megerősítette Truta Constantinné és büntőrszolgálati fogságát

Arad, március 16.

Jelentettük, hogy Truta Constantin chisineui gazdálkodó és baromfikereskedő feleségét, aki férje meggyilkolásának gyanúja miatt a csendőrség őrizetbe vett és Aradra kísért, a vizsgálóbíró Nistor Cornel nevű becsésével együtt — akit mint büntőrszolgálatát vetett őrizetbe — előzetes letartóztatásba helyezte. A súlyosan megvádolt asszonyt és a bérést a törvényszék vádtanácsa elé küldte, mert a vádtanácsnak kell döntenie a vizsgálóbíró döntésének jóváhagyásáról. Truta Constantinné a vádtanács előtt is kijelentette, hogy ártatlan, nem ölte meg a férjét, aki öngyilkosságot követett el. Szintén tagadta vallomást tett Nistor is. Mindketten azt állítják, hogy a kényszer hatása alatt tettek beismerő vallomást. Mivel azonban a vizsgálóbíró már első kihallgatásuk során a tagadásban való ellentmondások egész sorozatát állapította meg és egyéb komoly, terhelő bizonyítékokat is talált, a vádtanács elrendelte a két letartóztatott ellen a 30 napos vizsgálati fogságot.

Alexandrescu vizsgálóbíró érdekes adatokat talált már a nyomozás megkezdése óta első napján. Így megállapította, hogy a bérés nemrégiben egy ócska revolvert vásárolt és a fegyvert teljesen rendbehozta. Nistor azt állítja, hogy ezt a fegyvert a kutya dobta.

A vizsgálóbíró most azt kutatja, hogy a halott gazda kezében talált fegyver nem azonos-e a rendbehozott, ócska revolverrel. Az asszony vallomása során a vizsgálóbíró keresztkérdéseinek hatása alatt ellentmondásokba keveredett és amikor Alexandrescu vizsgálóbíró elébe tárta a terhelő bizonyítékokat, nem tudott mit mondani, hanem sirva fakadt.

Az orvosi megállapítások egyébként két

ségtelenül teszik, hogy gyilkosság történt, mert a lövés iránya, a holttest fekvése és helyzete egyaránt azt bizonyítja, hogy öngyilkosság nem történhetett. A nyomozó hatóságok szerint az asszony, aki rossz viszonyban élt férjével, szerelmi viszonyt folytatott a fiatal béreessel és együtt tették el láb alól a gazdát, aki vacsora után gyanútlanul lefeküdt és elaludt, úgy, hogy álmában érte a halálos lövés.

Persze Amerikában

Autópárbajt vivott egymással két jenki

Senkinek semmi köze hozzá, hogy intézzük el vitás ügyeinket -- mondotta a két párbajozó, akiknek semmi bajuk nem történt

Newyork, március 16.

A maga nemében kétségkívül egyedülálló párbajt vívtak meg most Amerikában a Colorado államban lévő Denver közelében. Az egyik amerikai motorosrendőr éppen akkor érkezett a tett színhelyére, amikor a két gépkocsitulajdonos jenki párbajt vívta egymással.

Az autósok loallították gépkocsijaikat, megálltak szemben egymással bizonyos távolságra és azután teljes sebességgel egymásnak rohantak. A rendőr meg is látta a jelenetében, hogy a két gépkocsi úgy összekapaszkodott, mint amikor két kecskét rohán egymásnak.

RÁDIÓMŰSOR

KEDD

Bucuresti: 12.30: Hírek, lemezek 13.15: Sport Lemezek 18: Felolvasás 18.15: Szórátköztató lemezek 19: Felolvasás 19.15: Lemezek 20: Hírek 20.15: Botes Konstantin hegedűl 20.45: Műsorolvasás 20.55: Léway Ilona énekel 21.15: Felolvasás 21.30: Szimfonikus hangverseny 23.15: Vendégloői zene.

Budapest: 7.45: Torna Utána: Hanglemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 13: Déli harangszó, időjárásjelentés 13.05: Hanglemezek 14.30: Kékes Irén magyar nótákat énekel, kíséri Bura Sándor. 17.15: Asszonyok tanácsadója 18: Előadás 18.30: A rádió szalonzenekara 19.55: Előadás 20.25: Sigfried Grundels zongorázik 21: Előadás. 21.35: Az Operaház előadásának közvetítése Itének alkonya II. és III. felvonás Zenedráma egy előjátékban és 3 felvonásban Majd Guttenberg György jazz-zenekarának műsora.

Sötétkék és színes dublék, női kabát és kosztüm-szövetek érkeztek nagy választékban. DEUTSCH Posztóruház

SZERDA

Bucuresti: 12.30: Hírek, lemezek 13.15: Sport 13.30: Lemezek 18: Felolvasás 18.15: Constantinescu zenekar 19: Felolvasás 19.15: A zene folytatása 20.15: Dallemezek 20.40: Üzenetek 21: Pergolesi: Sabat Mater, oratórium, előadja a Radulescu N. orgona, Baumann-Radulescu Rózsa szoprán, Dimitru Nela alt, a rádiózenekar és egy női énekkar 22.55: Reger: Cselló- és zongoraszonáta -- 22.45: Kis rádiózenekar 23.45: Hírek 24: Marcu zenekar.

Budapest: 7.45: Torna utána hanglemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 13: Déli harangszó, időjárásjelentés 13.05: A rádió szalonzenekara 14.30: Rendőrzezenekar 17.15: A rádió diákfórája 18: Telefongvári Dalkör 18.50: Felolvasás 19.20: Emil Sjögren: Szonáta 20: Előadás 20.30: Budapesti Hangversenyzenekar 21.45: Közvetítés a milánói Scala színházról La Wally. Opera 3 felvonásban. A II. felvonás után közvetítés Práharangszó, időjárásjelentés. 13.05: A rádió gábol az asztaltennisvilágbajnokságok egyéni döntőiről. Beszélő: Pluhár Majd: Hanglemezek.

A rendőrnek nagynehezen sikerült szétválasztani a dühöngőket, akiknek érdekes módon különösebb bajuk nem is történt. A rendőr feljelentette őket méltatlan viselkedés címén, ami ellen azonban a feljelentettek felszólamlással éltek és kijelentették, hogy senkinek semmi köze hozzá, hogy ők ketten egymásközt milyen módon intézik el vitás ügyeiket.

A világ első autópárbaja tehát minden komolyabb baj nélkül ért véget, akárcsak a többi párbajok mostanában.

3. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 március 18.

A kis boszorkány

— Regény az életből — 29

— Ne részletezze úgy! Ez igazán főös-
eges. Valami csekély intelligencia bennem
s akad még, ha nem is kegyeskedett azt
addig észrevenni.

Allitsen úgy nézett rá, mint egy türel-
netlen gyermekre szokás.

— Kérem, ne vágjon a szavamba mind-
intalan. Milyen nyugtalan kis teremtes
naga! Képzelem: milyen lehetett a beteg-
sége előtt!

De azért most már rövidebbre fogta
tanárait magyarázatait és nagyon örült, mi-
től látta, hogy sikerült fölkeltenie a lány
tömlő érdeklődését új kincse iránt.

Egyszerre elhallgatott.

A régi camera felé kezdett pislogni,
majd Bernardinára nézett megint. Arca el-
irulta, hogy bensejében harc dúl. Kétszer
s odament a régi camerához és úgy tett,
mint aki mondani akar valamit... De ismét
csak magába gyűrte a szót.

Aztán fölugrott, átment a szoba másik
tarkába, mintha tanácsot kérne műszereitől.
Ott azután leült egy kerek kis székre és
nem szólt semmit.

A teát megitták és Bernardina kény-
telen volt elismerni, hogy a házigazda igá-
zat mondott: Nagyszerűen értette a tea-
főlést. Azután megnézték az új camerát. Al-
litsen komolyan magyarázta az újításokat
és a drága tárgy jó oldalait. Ugy magyará-
zott, olyan részletezve, mintha tudatlan
gyermeket tanítana. Bernardina kifogyott
a türelemből:

Bernardina ezalatt az ablakhoz lépett.

— Milyen szép itt a kilátás! Oh, na-
gyon kellemes lehet ilyen messze ellatni a
hegyek felé! Ugy-e sokat van az ablakban?
Bizonyosan idejön, ha megunta sajtukuk-
ait. Milyen szép ez a fehér álmkép... Mé-
gis a szomorúság és a magány érzését kelti
fől a lélekben.

— Miért beszél mindig a magányról?

— Mert nagyon sokszor érzem, hogy
egyedül vagyok. Mikor még egészséges vol-
tam, sohasem támadt föl bennem ez az ér-
zés...

Allitsen, a camera mellé lépett és így
szólt:

— Ugyan kérem, ne törődjön és ne fog-
lalkozzon mindég ilyesmivel! Ne gyötörje
magát az életfilozófiával. Mondjon le a fi-
lozófiáról és érdeklődjék inkább a fotográ-
fia iránt. Tudja mit: kölcsön adom magá-
nak a régi kamerámat.

Bernardina nem tudott magához térni
az ámulattól. Hogyan: a „kiállhatatlan em-
ber” szögre akasztja elveit, megtagadja szo-
kásait és kölcsön ad valamit?

— Komolyan mondja ezt? — kérdezte.

— A legkomolyabban!

— Hálásan köszönöm, — mondta a lány
mosolyogva és elnézte sokáig Allitsent, aki
boldognak és elégedettnek látszott, mint a
gyermek, aki úgy érzi, hogy most nagyon
helyesen és gavallérosan cselekedett.

— Mindég szerettem volna megtanulni
a fotográfiát — mondta a lány.

Allitsen elgondolkozva szólalt meg:

— Tulajdonképpen már odaadhattam
volna magának ezt a camerát régebben is!

— Nem... semmi oka nem volt rá!

— Igaza van... nem is volt rá alkal-
mam — fejezte be a beszélgetést a férfi
megkönnyebbült sóhajjal.

— Mikor adja nekem az első leckét?

— kérdezte rövid idő múlva Bernardina —
vagy várjunk még vele? Hátha meggon-
dolja...

— Nem gondolom meg! Sokáig tart, —
míg elhatározom magam valamire, de az-
után nem szoktam változtatni az elhatáro-
zásomon. Holnap megkezdjük a tanítást!

(FOLY. KÖV.)

4 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 március 18.

Egy év alatt 70-80 száza- lékkal drágult az élet Miért drágábbak egyes áruk a külön- böző városokban

Bucuresti, március 16.

A külföldről behozott áruk drágulási
hulláma még egyre tart. A kereskedők az-
zal indokolják meg a drágulást, hogy a
Nemzeti Bank késéssel szolgáltatja ki a
devizákat és így nem lehet tudni a rende-
lésnél, hogy milyen árfolyamon szolgálta-
ják majd ki a devizákat.

A konjunkturakutató intézet számításai
szerint ez év január-március hónapokban a
fontosabb importárknál 5-12 százalékos drá-
gulás következett be. Az elmúlt év márciusi
árakkal összehasonlítva, a drágulás elérte a
70-85 százalékot is. Ezen megállapítások
megerősítésére összehasonlították a gyapju-
fonal, kávé, rizs, tea, olíva olaj és olajmag-
vak kiskereskedelmi árait Jasiban, Cernau-

tiban, Clujon és Oradeán. Az árak össze-
hasonlítása érdekes eredményekre vezetett.
Igy kiderült, hogy egy kilógramm tea ára
Chisineuban 300 lej, Oradeán pedig 400 lej-
be kerül, pedig mindkét város egyenlő tá-
volságra van a kikötőtől. Ezt az árkülön-
bözetet még a szállítási költségek között
különbözet sem indokolja. Nagyon érdekes
a gyapjufonal árkülönbsége is. A gyapjufo-
nal esomagonként Chisineuban március ele-
jén 710 lejbe került, míg Cernautiban 820
lej volt az ára. Megjegyezendő, hogy a két
város nincsen messze egymástól. Ezzel szem-
ben az olajmagvak ára Cernautiban külön-
ként 48 lej tesz ki, míg Chisineuban 70
lej.

Felakasztják a családirító angol orvost

Megölte feleségét, három gyermekét, ezek nevelőjét és
a holttesteket fe darabolta, majd a hullarészeket
hegyszakadékokba szórta

London, március 16.

A manchesteri esküdtszék többnapos
tárgyalás után közteli általi halálra ítélte dr.
Buck Buxton orvost, aki megölte feleségét,
három gyermekét és Robertson Máryt, a
gyermeknevelőnőjét.

Az orvos állati kegyetlenséggel elköve-
tett tette után a holttesteket darabokra
szabdalta és a testrészeket skóciai szikla-
szakadékokba szétszórta. A rendőrségnek

többhetes munkájába került, míg a testre-
szeket összeszedték és rekonstruálták.

A tárgyalás tizenegy napig tartott. A
vádott nem volt hajlandó megmondani, —
hogy borzalmas tettét miért követte el. Az
esküdtszék több mint száz tanút hallgatott
ki és a bűnjeleknek egész halmazát vizsgál-
ta meg. Az esküdtszéki ítélet Angliában
óriási feltűnést keltett.

Halálra égett a 74 éves öregasszony,

aki benzinnel akarta gyógyítani fájós lábait

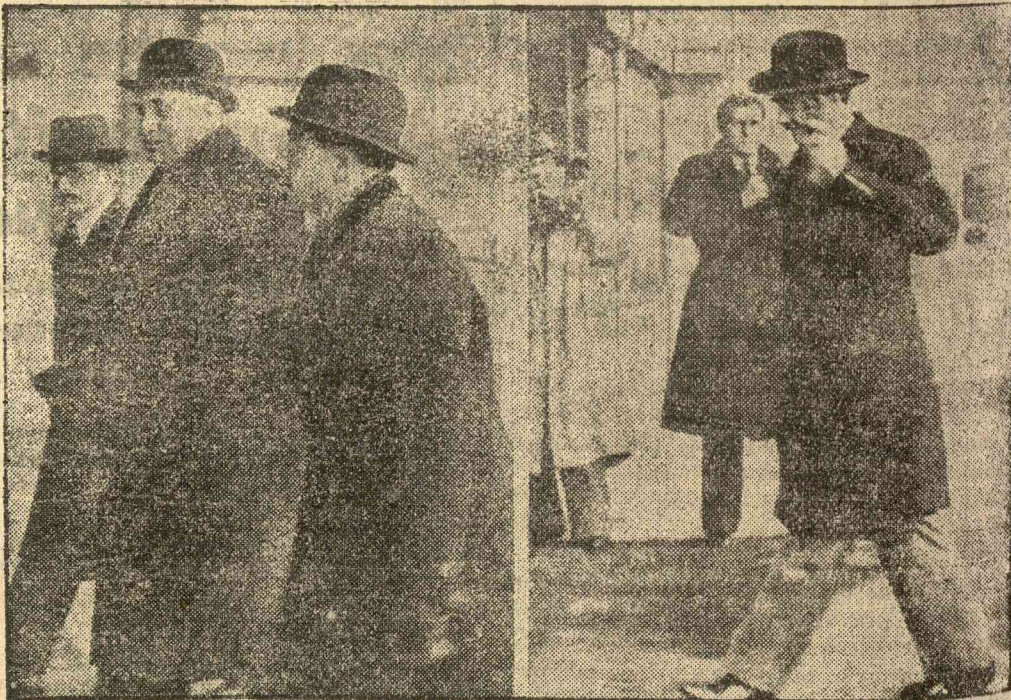
Satu Mare, március 16.

Ma délelőtt súlyos szerencsétlenség tör-
tént a Gen. Cristescu ucca 39 számú házá-
ban.

Tolmács Józsefné 74 éves öreg asszony
lakott ott, akinek állandóan fájtak a lábai.
Ezen úgy akart enyhíteni, hogy benzinnel

bedörzsölte mindkét lábát s a kályha mellé
ült.

A tüzhelyről kipattant szikrától az öreg
asszony meggyulladt és harmadfoku égési
sebeket szenvedett. Súlyos állapotban a men-
tők a kórházba szállították, ahol kezelés alá
vették. Felépülésében sem bíznak az orvos-
ok.

Az első Locarno-megbeszélés Párisban

Balra: Cerutti párisi olasz nagykövet, jobbra: Eden angol külügyminiszter, amint
francia külügyminisztériumba mennek.

800 olvasónk nyert a tombolánál

Eddig 300 nyereményt kiadtunk. -- Vidékiek egyenként ne jelentkezzenek

Februári tombolánk szenzációs eredménye olvasóink nagy táborában érthetően kellemes feltűnést keltett. Az eredetileg kitűzött nyeremények számát jelentékenyen fel emeltük, úgy hogy 800 olvasónk jut különféle nyereményhez.

Eddig már körülbelül 300 tombola nyereményt adtunk és küldtünk el. Megállapíthatjuk, hogy egy rádió és 2 varrógép Erdély különböző helyeire került, ugyancsak kabátok, cipők, ruhaanyagok, ébresztő órák stb. nyerői a legkülönböző helyeken lakó olvasóink lettek.

Többen külön levelező lapon jelentik, hogy ők nyertek. Kérjük ezeket és az összes nyerőket, hogy a nagy munka könnyebb lebonyolítása érdekében mindenki adja át jegyét a bizományosnak, aki egyszerre küldi be és a kiadóhivatal együttesen küldi el a nyereményeket. Külön és egyenként nem küldhetünk nyereményt.

Azok az olvasók, akik most sem nyertek, bizalommal várják a húsvéti tombola eredményét.

Kirándulótársaság lavinakatasztrófája a sinaiai havasokban

Négy halottja, tiz sebesültje van a szerencsétlenségnek

Bucuresti, március 16. Vasárnap délelőtt megdőböntő lavinakatasztrófa ért a sinaiai Bucegi hegységen egy kirándulótársaságot. A bucaresti-grivai vasúti műhelyek mérnöki és tisztviselői karának egy csoportja szombaton este kirándulásra indult Sinaia-ba. A társaság szombaton éjjel Busteni-ben aludt, vasárnap reggel pedig jókedvűen vágta neki a Bucegi hegységnek. Céljuk a legmagasabb csúcs, a Casa Omului megmászása volt.

Alig ötven méternyire lehettek a hegy-csúcstól, amikor a szörnyű katasztrófa be következett. A hegyesucs tetejéről irtózatossébséggel gördült le egy hatalmas hólavina, amely a megdőbönt és védekezésre

még gondolni sem tudó társaság valamennyi tagját elsodorta.

A borzalom pillanatai következtek. A kirándulókat mintegy 600 méteren á sodorta magával a lezúduló hógörgeteg. Egy Cos tache Vasile tisztviselőnek végül is sikerült megmenekülnie és Busteni-be sietett. Innen csendőrök mentek ki a helyszínre és fáradságos munka árán négy halottat huztak ki a hólavina alól.

Ezek: Covrana mérnök, Gheorghescu Gheorghe Botez és Petre Catran tisztviselők. Ezenkívül tiz többé-kevésbé súlyos sebesültje van a katasztrófának, amely nagy megdőböntést keltett.

Végét járja az afrikai háboru

Badoglio tábornagy csapatai döntő harcra készülnek

Róma, március 16. Minden jel arra mutat, hogy a kelet-afrikai háboru, új, döntő fázisához érkezett el. Az olasz részről végrehajtott rendkívüli előkészületek azt mutatják, hogy az olasz hadvezetőség az utolsó, döntő csapást akarja mérni az ellenségre.

Az új olasz offenzívának kettős célja van. Először: az olasz csapatok meg akarják ütközni a még veretlen abesszin csapatokkal.

másodszor: az olasz hadvezetőség újabb területnyeréshez akar jutni. A további katonai sikereket az olaszok politikai és gazdasági téren a legközelebbi hetekben kihasználhatják.

Az olasz katonai körök meglehetősen pontosan ismerik a még megmaradt abesszin haderők erősségét.

és úgy tudják, hogy a népus összesen még 150.000 főnyi harcossal rendelkezik.

Megrendítő öngyilkosság Budapesten

Budapest, március 16. Zádor László halázmester, az összekötő vasúti hid mellett vasárnap hajnalban iszrevetve, hogy a hidról a Dunába ugrik egy nő. Azonnal csónakba ült, néhány erőteljes evezéscsapással elérte, csónakba emelte és a partra vitte az öngyilkost.

A mentők az ájult asszonyt kórházba szállították, ne nem tudták kihallgatni, mert nem tért magához. Csúpán a táskájában levő iratokból állapították meg, hogy Vécsei Morné a neve.

A kórház jelentette az esetet a főkapitányság életvédelmi osztályának, ahová egyanebben a pillanatban egy expresszlevelet kézbesített a posta:

A levelet Vécsei Morné írta. Tekintetes Főkapitányság! — írja levelepen. — Én nem bírom tovább az ideggyötrelemeket és a Dunába ölöm magam. Ha ki-

fogják a holttestemet, ne temessenek el. Az orvosok tetszésére bízom, hogy mire használnak fel. Fel is boncolhatnak, de ha csontjaimat erre alkalmasnak találják, úgy a csontvázat teljes egészében tanulmányozhatják.

A szerencsétlen asszony állapota súlyos. — Ha jobban lesz, ki fogják hallgatni és az életvédelmi osztály vezzi gondjaiba.

Terményárak Oradeán

Buza 400-410, rozs 290-300, zab 340-350, árpa 320-325, kukorica 310, napraforgó 500, tökmag 650.

Időjárás

Mérsékelt északnyugati szél, sok helyen záporosó. A hőmérséklet alig változik.

Az osztálysorsjáték huzása

A vasárnap megtartott huzáson a következő számok nyerték a fontosabb nyereményeket:

Fősorsjegy:	
1.000.000 lej	no 35.505
500.000 lej	no 26.995
200.000 lej	no 31.202
100.000 lej	no 60.804
100.000 lej	no 18.247
50.000 lej	no 6201
50.000 lej	no 50.498
50.000 lej	no 50.522
50.000 lej	no 44.922
Végzódések: 32, 46, 49.	

Melléksorsjegy:	
1.000.000 lej	no 197.022
250.000 lej	no 253.346
100.000 lej	no 219.228
100.000 lej	no 139.992
50.000 lej	no 193.742
50.000 lej	no 174.026
50.000 lej	no 232.537

Végzódések: 328, 662, 078, 685, 017, 472, 622, 942, 550, 569.

Mdivani herceg halálos balesete

Los Angeles, március 16. Mdivani Sergej Grouze herceg, az ismert nevű milliommos, Pola Negri és más film színésznők elvált férje, polojáték közben életveszélyesen megsebesült.

Bizományosainkhoz!

Felkérjük azon bizományosainkat, kik a február havi elszámolást még nem ejtették meg, hogy elszámolási kötelezettségüknek azonnal tegyenek eleget. Ugyancsak a kiadóhivatalunknak járó összegeket is kérjük postán átutalni.

Halálosvégü tiltott műtét Baia-Mare-n

Baia Mare, március 16. Serbak Flora cselédleány két nappal ezelőtt tiltott műtét következtében meghalt. A lány holttestét dr. Selegeanu János és dr. Werheimer Jakab orvosok ma délelőtt boncolták fel és megállapították, hogy a leány 5 hónapos magzatját tiltott műtét után kivoltították el. A rendőrség most azt kutatja, hogy ki hajtotta végre a tiltott műtétet.

Pusztító tornádó Argentínában

Buenos Ayres, március 16. Argentina déli részét pusztító tornádó seprte végig. A szörnyű vihar kilenc embert megölt. Sokan súlyosan megsebesültek.

Végetért a lodzi textilsztrájk

Varsó, március 16. A lodzi textilmunkások sztrájkja véget ért. Mint ismeretes, közel 110.000 munkás állott sztrájkban, akik hétfőn reggel közös megegyezéssel felvették a munkát.

Szerkesztői üzenet

B. S. Santaul Mare. Kérésére értesítjük, hogy bármilyen foglalkozásu egyén megválasztható községi tanácsosnak, sőt bírónak, ha a törvény előírásainak megfelelő.

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 március 18.

Változatlanul áll a bőrjármunkások sztrájkja

A sztrájkolók nem engednek követeléseikből

Az oradeai bőrjármunkások sztrájkja változatlanul tovább tart. A sztrájkolók munkások legutóbbi gyűlésükön kimondták, hogy minden terror és megfélemlítési kísérlet ellenére, tovább folytatják a küzdelmet a kollektív szerződésért.

A munkásság nem hajlandó semmit sem engedni követeléseiből és a 25-35 százalékos béremelés iránti követelésükhöz változatlanul ragaszkodnak.

A sztrájk-konyhán ékezők száma napról-napra emelkedik. A munkások utolsó heti bére ugyanis már elfogyott, de bizna a többi szakmák és a mozgalom iránt megértést mutató polgárság támogatásában. (A pékek kenyérrel látják el a konyhát).

A sztrájkoló munkások, illetőleg a bőrjármunkások szakcsoportja ma délután 6 órakor újabb gyűlést tart.

„Győzök, vagy meghalok a harctéren” -- mondotta a négus

aki még kijelentette, hogy undorral fordul el a Népszövetségtől

Londonból jelentik: Az angol sajtó szerint Abessziniában megkezdődött a végleges összeomlás első fejezete. A haditudósítók megegyeznek abban, hogy a lakosság és hadsereg körében a kétségbeesés tetőpontjára hágott. A csapatok ellenállása teljesen megtört és csak igen laza szálak tartják már össze a hadsereget. Az olaszok állandó bombázása, amelynek célja a négus tartózkodási helyének kikutatása, úgy a hadsereg, mint a lakosság körében irtózatot keltett és a veszteséglista sokkal nagyobb, mint amiről a hivatalos jelentések beszámolnak.

Dezsa herceget, a négus vezérét — mint ismeretes — a császár a déli harctéren eszenvedett vereségek miatt fogságba vetette. A herceget az addis-abebei császári palota egyik termében őrzik. A császárné könyörgött férjének, hogy a dinasztia jövő tekintetével engedje szabadon a herceget, de

a császár hajthatatlan maradt.

A négus kijelentette, hogy csapatai élére áll és vagy hősi halált hal, vagy pedig győz.

Másrészről a négus kijelentette, hogy undorral fordul el a Népszövetség halogató eljárása és végleg meg fogja szakítani az összeköttetést Európával.

A haditudósítók jelentése szerint az északi harctéren állomásozó abesszin csapatok létszáma 30 ezerre tehető. Mig Desszié környékén mintegy 40 ezer főnyi sereg tányázik Kassa, Szejum, Mulugeta és Imru herceg szétvert seregeiből. Ezeket most igyekeznek egységes csapatba összevonni, de igen kevés eredménnyel. A déli harctéren Nasibu herceg 35 ezer főnyi sereggel rendelkezik és ugyanilyen hadsereg táborozik Harrartól délre.

Egy olasz bombavető repülőgép vasárnap lezuhant, a pilóta szörnyethalt.

Dr. Kövér Gusztáv a Semmitőszéken is elvesztette állampolgársági perét

A Semmitőszék szombaton hirdett ítéletet dr. Kövér Gusztáv közigazgatási panasza ügyében. Mint ismeretes, dr. Kövér Gusztáv az országból történt kiutasítása után a tábla előtt indított közigazgatási pert állampolgárságától való megfosztása és kiutasítása miatt. A tábla azonban dr. Kö-

vér keresetét elutasította. Felelőszék folytan került az ügy a legfőbb Semmitőszék elé, amely szombaton kihirdetett ítéletével dr. Kövér Gusztáv felelőszékét mint alaptalan elutasította és 1000-1000 lei perköltség megfizetésére kötelezte a belügyminisztérium, illetve a várossal szemben.

SZÍNHÁZ

Szabadkay igazgató társulatának második ciklusa. — Heti műsor:

Március 17-én, kedden este 9 órakor nagy premiert: Házaság. Vaszary János nagysikerű vigjáték újdonságának bemutató előadása. A prózai együttes legkiválóbbjaival. Rendes hely árakkal.

Szerdán délután 5 órakor: Nászút Bécsbe. Operett. Olcsó helyárakkal.

Szerdán este: Román előadás.

Csütörtökön délután 5 órakor: Katz bácsi. Enekes, zenés zsidótárgy bohózat. Olcsó hely árakkal.

Csütörtökön este 9 órakor: Házaság. Másodszor. Rendes helyárakkal.

Pénteken este 9 órakor: Gül Baba. Operett repris. Teljesen új betanulással, új beállításban. Rendes helyárakkal.

Jegyek már kaphatók a színház elővételi pénztáránál naponta 11-1-ig és 4-7-ig.

Vaszary János nagysikerű vigjátéka, a

Házasság a megnyitó előadás szenzációja. A budapesti színházi világ nagy eseménye: Vaszary János Házaság című vigjátéka, amely a hetvenötödik előadáson is túl biztosan fut a színpad szíriá felé. A közönség és sajtó siker már rég volt olyan osztatlan, mint ennél a franciásan szellemes darabnál. Ezt a darabot választotta Szabadkay József színtársulata a második játékciklus megnyitó eseményének.

Délutáni előadások. Szerdán délután 5 órakor Nászút Bécsbe, operett, csütörtökön délután 5 órakor Katz bácsi, énekes zenés zsidótárgy bohózat van a színház műsorán mind két előadás olcsó helyárú.

Gül Baba. Pénteken este 9 órakor teljesen új betanulással, új beállításban a Gül Baba örökbecsű operettét eleveníti fel a színház operett együttese páratlan szereposztásban rendes helyárakkal.

Mozgósínházak műsora

Apolló: Königsmark.

Heyman: Mese egy legénylakásról.

Fortuna: a máriel kő

APROHÍRDETESK

Állandó olvasóink használják el a hirdetői tombola szelvényeket!

PÓSTA

Sorsaidőzött férfi vagyok, a szerencse még nem kedvezett, de még egyszer megpróbálom egy 40 év körüli nőt keresek, aki megértene és akinek hozománya van, amit ingatlanul tudnék biztosítani. Komoly nok irjanak „Szerencse” jellegre. 4703

„Hosta la vista” és „Szerda Jéluán 5 órakor” levél van a kiadóban.

ALLAS

Reglamester eget körbe cserépt és tabort alast keres. Kiss Mihály, Oradea, Colonia Györky, str. Polona 6, Oradea. 4702

Azonnalra keresek ügyes kézi leányt varráshoz. Cim a kiadóban. 4703

Kiszolgáló leány felvétetik. Apolló fűszerüzlet, Regele Ferdinand 69. 4704

Vidéki leány magános urinóhoz mindenesnek felvétetik. Str. Moldova 58-a. Oradea. 4706

Megbízható középkorú jobb mindenes felvétetik. London, Str. Cosbuc 10. 4705

Biciklizni tudó fiatal megbízható boltiszolgát (18-20 évest) felvesszünk. Cim a kiadóban. 4707

Cvikkolók, gépmunkás, puccoló állandó munkára felvétetnek. Gyulai, cipőüzem, str. Rosiorilor 12. 4709

Mindenes szobaleány és jól főző szakácsné felvétetik. Parcel Eminescu 34. 4698

Ügyes elárusítónőt azonnalra felvesszünk. Friedmann üvegkereskedés, Str. N. Jorga 21. 4718

Fiatal kovács segéd állandó munkára felvétetik. Biharia, Szilágyi kovácsnál. 4719

Egy idősebb nőt gyermek mellé keresek. Gajer Sándor Str. Campolui No. 5. Colonia Rendes. 4720

VÉTEL-ELADÁS

Tavaszi kosztum komple selymek s férfi szövetek nagyméretű maradékokban érkeztek. Ep. Pável 27. 4593

Ételolaj bőjt és más konzervek legolcsóbban vásárolhatók Balázsnál, str. Alexandri no. 34. 4654

Az oradeai határban szénás kerti dűlőben 1 hold 144 öl terület akár házhelynek, akár kertészetre alkalmas, eladó. Értekezni lehet Episcopia Bihor 133 ház szám alatt. 4710

Eladó teljesen jó sötét férfi öltöny magassalakra, továbbá sötétkékek női kosztüm kis alakra, azonkívül 36-os egész jó cipők. Cim a kiadóban.

Biciklit jókarban megvételre keresek. Cimet árral a kiadóba kérek. 4685

Vesszek jókarban használt futószőnyegget. Cim: Popescu, Str. Ciorogariu 21. 4693

Butor, nagy szabógép, edény, egyéb apróságok eladók. Str. Maresti 1. Farkas. 4711

LAKÁS

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 6. sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, konyha, csinos lakás, tolette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél, Bul. Reg. Ferdinand 13. 4302

Piata Mihai Viteazul közelében keresek szoba konyha, lehetőleg előszobás lakást 2 tagu család részére május elsejére. Cimet árral a kiadóba kérek. 4643

Egy szobás esetleg 2 szobás lakást keresek május 1-ére. Cim a kiadóba kérem beadni. E

KULONFELE

Kiadó egy kis darab gyümölcsös és szőlő. Törkölymérő, Calea Muntior 44. szám. 4715

6 oldal „ERDELYI MAGYARSÁG” 1936 március 18.